

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 8 K. Félévre 4 K. Negyed-
évre 2 K. Külföldre egész évre 12 korona. Papok-, tanítók-,
gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre 6 K.
a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 K. — Egy
példány ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □em-ként 6 fillér,
többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint,
egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adtnak.

Közgazdasági bajaink.

Eszendő végén vagy elején minden jó gazda vagy családfő számot vet magában vagyoni állapota felől, szemügyre veszi bevételeit, kiadásait, a tartozást, a követeleket, ebből aztán komponál, mérleget készít magának is, tervez a jövőre nézve a lehető veszteség és nyereség aránya szerint. Szóval: előre és hátra néz, megfontol és megállapít. Így cselekszik a jó gazda s cselekedjünk mi is azonképpen.

Bajaink, terheink, jövedelmeink százaléka természetűek, egyénenként és egyetemlegesen. A legeslegnagyobb bajunk a meyerében: a forgó tőkének, a pénznek hiánya, a szakképzettségnek fogyatékos csekélyisége; ebből kifolyólag hitelképességünknek, öntartó erőnknek, szerzőtehetségünknek okozódó kimerültsége már csaknem az összeroskadásig. Nem élünk, csak tengünk-lengünk; nem állunk, csak kuczorgunk; nem ülünk, csak zsuporgunk.

Micsoda is voltaképp a töke? A töke semmi egyéb, mint a felgyűlt, felhalmozott munkának az eredménye. Te magad, a te

apád, a te nagyapád szántott, vetett, dolgozott, marhát tartott, ekét, boronát, szerkeret, ásót, gépet szerzett, pénzt gyűjtött — így s ebből lett a töke, ez a töke. Viszont neked meg vagy a te kipallérozott modern eszed, szemed, van kézi ügyeséged, alaposan értesz valamihez, van jó szerszámod, van modern géped, eltanult új fogásod — van pedig: a gazdálkodáshoz, a marhatartás csinja-binjához, a szövéshez, fonáshoz, varráshoz, bőrkészítéshez, fa- és kőmunkához stb.-ek pedig már mind-mind a te életrevalóságod, a te ügyeséged, a te tanultságod, a te szakképzettséged. Töke ez is, épen olyan töke, mint az előbbi dologi töke, csak hogy ez már személyi töke. Ebből a két tőkéből éldegelesz, ebből tartod fenn magadat és családod; adót, közterhet ebből s ezek által fizetgetsz apránként a te tőkéd és a te szakképzettséged foka szerint.

Ámde van-e nálunk, volt-e nálunk, hagyott-e nekünk a mi napról-napra élő, pástorkodó és földmivelő apánk annyi ingó értéket, annyi tőkét, hogy az a töke a mi fokozott igényeinkhez, a mi emberszapor-

ságunkhoz, a mi ital, étel, ruha-szükségleteink kielégítéséhez elegendő lett volna? Apáink a földön kívül bizony nem hagytak nekünk nagy tőkéket. Hát a szakképzettség, a kézi vagy gyári ügyesség dolgában hogyan állunk? Istennek hála, az épkézláb, a józan és találékony ész, a nyers kézi erő meg van nálunk és bennünk, de a modern szakképzettség dolgában egyetemleg véve igen gyarló lábunk állunk.

Hogy a forgó tőkének, szakképzettségnek hiánya nálunk kinek a hibája aztán: a mi hibánk-e, apáinké-e vagy azoké, a kik minket neveltek, kormányoztak, vezettek, azt most ne firtassuk.

Elég annyi, hogy ha sem elegendő forgó tőkénk, sem elegendő szakképzettségünk nem volt, ellenben szaporodni szaporodtunk, igényeink is fokozódtak, élni és fizetni pedig muszáj volt, honnét vettük mi a nekünk szükségeltető forgó tőkét és nagyobb foku szakképzettséget, kézi- és gyáriipar híjjában honnét vettük mi a szükséges ruhát, bőrt, vásznat, kapát s egyéb árucikket? Vettük és hoztuk onnét, a hol kaptuk; vettük a pénzt a szász, oláh és a

„SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCSÁJA.

A székelynép.

(A „Székely-Udvarhely” eredeti tárczája.)

Buavár felett zúg a szélvész
Egyre sirdogálja:
A pusztuló székely népet
Mindenki — csak szánja.
Letűnt idők szebb világa
Most csak pusztá álom,
Akármerre széttekintek
A romjait látom . . .

Buavár felett zúg a szélvész
Biztatva kiáltja:
A pusztuló székely népet
Tán az ég meglátja.
Letűnt idők szebb világa
Nem lesz pusztá álom,
Valamikor ezt a népet
Boldognak is látom . . .

Fülei Sz. Lajos.

Kendi Mari históriája.

Irta: Demeter Dénes.

Egyetlen leánya volt Kendi Péter székely gazdának, a ki néhány hold földcsékjét szorosan mivelle az ő hűséges élet-társával;

szegényesen, de tisztességesen éldegeltek belőle. Ha a magok munkáján tuladtak, egyik-másik gazdához napszámra is eljárógattak. Izzadtak, verejtékeztek s mindezt csüggedés nélkül, örömmel tették a kis Mariért, a ki az iskolában mindig az elsők között volt. Mari volt Kendi Péteréknak az egyedüli gyönyörűk, reményűk. Ha az idővel mindinkább nehezülő megélhetési módok barázdákat vontak Kendiék napsütött, barna arczán és homlokán, a gond sötét felhője menten eloszlott, ha Marira tekintettek, a ki szép volt, mint a rózsabimbó.

Mari kijárta az iskolát, aztán konfirmált s egyszerre a nagy lányok sorába jutott. Ezzel együtt elért fejlődése tetőpontjához; mert a mi ezután következék, az az ut már csak lefelé vitt. Őt is a divat magával sodorta. Az a divat, mely a székely föld annyi vadrózsáit vitte már magával s hervasztotta el időnek előtte. Mert azt már a nagy világ tudja, hogy a székely leány nem marad meg sem a Küküllő, sem a Homoród mentén, sem Erdő vidéken. Ritka számba megy az, a ki ha szolgálatba lép, beérné falujával, vagy a szomszéd városokkal. Pedig hej, hej! ha az a sok szomorú történet, a melynek még szomorubb alakja mindig egy-egy székely leány, úgy tudna beszélni, mint Tókosné, a vidék élő ujsága, beh megrázóan figyelmeztetné a még itthon levőket:

„Maradj ide haza,
Ne menj idegenbe;
Ne lépj akarattal
Pokol fenekére!”

Oh, de az a sajnos, hogy a pap, tanító, jegyző beszédje semmit sem ér; figyelmeztetésüket anynyiba sem veszik, mint a Samuét, a kinek harmadik-negyedik kiabálására legalább kiterelik a disznókat az utcára. Pedig ha az okos szót megfogadta volna Kendi Mari, az ő szomorú históriáját sem olvasná ma az ország.

No de, hogy kezdem a történetet ott, a hol elhagytam vala. Mari a két Homoród mentén a legszebb leány volt. Karcsu termetéhez úgy illett a székelészöttek, két arczája csak úgy égett, derekáig leérő vastag hajfonatában csak úgy lángolt a piros pántlika, két szeme csak úgy ragyogott, mint téli hideg időben az ég csillagai. Nem ok nélkül szólította így édes anyja: „én szép gyönyörűségem!”

Gyönyörűség volt valóban Marira nézni. A külső szépséget kiegészítette szorgalma, igyekezete és jó magaviselete. Épen ezek miatt verseny is volt a papné és jegyzőné között. Mind a kettő kész örömet fogadta volna fel szolgálónak; Mari azonban messzibbre nézett.

Hasztalan volt apja, anyja marasztalása: „én szép gyönyörűségem, maradj itthon, ne m-

helybeli takarékpénztárakból, mert szükségünk volt rá s mert könnyen kaptuk.

Igen, mert élni és fizetni muszáj volt! Amannál és emennél fogva, roppant összegeket vittek el tőlünk évenként, de vissza hozzánk vajmi csekélyke summa folyt azokból, a tűz-, jég-, kár- és életbiztosítások; azután a szász, oláh és helybeli takarékoknak, jelzálogoknak tőke és kamat adót. Adtak, adtak, de még többet vittek el. Ósdi ipartermelésünkről, gyarló kisbirtokosi jövedelmeinkből fizetnünk kellett és fizetni kell nekünk a pótdók sokféle ne-
meit: az útdó, papi, megyeházi, községi, tisztviselői nyugdíjbeli, iskolai, betegápolási óvodás pótdókat. Valóságos irtó-hadjáratot végzett rajtunk a tagosítás, a mérnöki, bírói és becsüsi költség, különleges helyzetünkre való tekintet nélkül az erdészeti egyöntetű törvény, a vicinális, szeszadó, a pénz és közmunkabeli szolgálmány.

És ha most az év elején, ha mint a jó gazda teszi, hasznót és kárt számba veszünk, közzgazdasági bajaink okaira nézve, vajjon mi az eredmény? Az eredmény az, hogy az udvarhelyvármegyei kisbirtokosok birtokai különféle pénzintezeteknél, különféle bankoknál legalább 3 millió korona értékig be vannak táblázva, meg vannak terheve, le vannak kötve, úgy hogy ama kisbirtokosok földjeiknek, házaiknak nem a tulajdonosai, hanem csak a míg fizetni tudnak, számtartói, sáfárai, bérlői. 3 millió a mi viszonyainkhoz képest, igen nagy teher, valóságos deficit! Mert hiszen ennek az adósságnak évenként pusztán csak a kamatja rug fel 100 ezer frtra, 200 ezer koronára — hol vannak még azonfölül a

többi közterhek, adók — a mellett élni is kell, élni, de hogyan? Lehet e fölött egy kissé tündönni, gondolkozni, mert ezek végzetes közzgazdasági bajok!

Humor.

Világnapló.

Január 9-én.

A képviselőház pénzügyi bizottsága tárgyalás alá vette a földmívelésügyi tárca költségvetését, mely tárgyalás e hó 3-án vette kezdetét. A költségvetés kapcsán a földmívelésügyi politika több irányban képezte megvitatás tárgyát. A vitát Szederkényi Nándor kezdte meg, ki ezen tárca dotaciojának felemelését és hathatósabb földmívelési politikát követel. Barta Ödön a vámtarifa és védvám tárgyalások eredményéről kér felvilágosítást, míg Hieronymi Károly a földbirtok politikával foglalkozott. Darányi és Lukács miniszterek felvilágosító szavai után az eddig tárgyalt tételeket elfogadták. — A kereskedelemügyi miniszteriumból nem régen kérdő ívek küldettek szét a czélből, hogy a kereskedelmi törvény czélba vett revizijához szükséges statisztikai adatok összegyűjtsenek. A kérdő ívek a törvényhatóságok, kereskedelmi- és iparkamarákhoz küldettek. Némely körökben ezen kérdő ívek szétküldése folytán az a nézet kapott lábra, hogy a fogyasztási szövetkezetek és az egész szövetkezetiügy reformálatni fog, mely feltevés nem felel meg a valóságnak, mert az adat gyűjtés csakis a kereskedelmi törvény reviziója érdekében történt. — A Pettőfi-társaság e hó 6-án tartotta meg a XXVI. nagy gyűlését, mely egyuttal jubilaris ülés volt a mennyiben ekkor ünnepelte a társaság fennállásának 25-ik évét. A nagygyűlést az Akademia disztermében tartották meg, mely ülésre Jókai Mór koszorus költőnk egy küldöttség hívta meg. Nagy közönség, élén közel-tünk számos kitűnőségével, zsufolásig megtöltötte az üléstermet. Az ülést Bartók Lajos alelnök nyitotta meg nagyszabasu beszéddel, melyet nepes disztribód követett. — A katolikus autonomiai kongresszus első ülése mai nap vette kezdetét

Vaszary Kolozs hercegprimás elnöklete alatt a főrendiházban. Ezt megelőzőleg tartott tanácskozásból kifolyólag a kongresszus az eddigieknél hosszabbban fog tartani, mert a püspöki kar részéről az autonomiára vonatkozó hét indítvány kerül tárgyalás alá.

Ujabb alkalmat szolgáltatott az idei ujév az orosz franczia barátság nyilvánítására. Meleg hangu táviratban biztosítják a czári pár és Loubet elnök egymást a két nemzet nagyrabecsüléséről és barátságáról, valamint a két hadsereg feje is kölcsönösen biztosítják a két haderő állandó fegyverbarátságát. — Északi Walesban a penyrini pala-bányákban sztrájk ütött ki, mely alkalommal zavargások is voltak. A zavargók több házat leromboltak, miért is a szomszédos helységek katonáját készenlébe helyezték. — Egy havannai távirat szerint a cubai köztársaság elnökül Palma választotta meg. Pártfeje volt a nationalistának. — Bécsben a keresztény szocialista párt gyűlést tartott, a melyen Lichtenstein herceg beszélt a Magyarországgal való kiegyezésről. Nézete szerint az meg nem köthető, mert a mai formában azt Ausztria nem fogadhatja el, míg megváltoztatás esetén Magyarország nem fog hozzájárulni. — A Cséle és Argentína között felmerült és majdnem fegyveres összetűzést okozott határsértési ügy békes elintézését nyert az Egyesült államok közbenjárása folytán. Argentína ugyanis elfogadta a Cséle által javasolt határ kiigazítást.

Hitelügy.

Néhány szó iparosainkhoz.

Hogy Székely-Udvarhely város polgársága legnagyobb részben iparral foglalkozik, azzal kereskenyerét, azt vitatni felesleges; tudja mindenki. Azt is igen jól tudjuk, hogy ez az iparos polgárság csekély tőkepénzzel, ugyszólva semmi forgótőkével sem rendelkezik. S ha van is néhány koronája egyiknek-másiknak, azt műhelyberendezésre, anyagra már az üzletmegnyitás első hónapjaiban elkölte és azután sem pénze, sem posztója nincs többé. A mi néhány fillert bevesz fáradságos munka után, azonnal kiadja s nem áll meg kezé-

Ne menj Barassóba, nem tudod-e Takács Julesa is hogy járt? Ne, oh ne menj; maradj itt a faluba. Anyád lesz a papné . . . patronusod a jegyzőné!

Mari azonban nem hallgatott az anyai szóra, nem győzte le őt az anyai könny. A divat már ölébe vette volt. Brassóban hónapoként öt forintot adnak; itthon csak négyet. Pedig több itthon mindig a négy, mint ott az öt! . . .

Egy reggel már kevesebben voltak a Kendi Péter falujában. Mire a fehérre meszelt, karesu toronyban megszólalt a kis harang reggeli imára, Marit a vasparipa Brassó felé röpitette. Elment ő, de hátrahagyott édes szülői szívében tengernyi bűt, tengernyi bánatot.

Az idő a legjobb orvos, szokták mondani. Az, a hol, de Kendi Péteréknél nem volt az. Őket megvigasztalni nem tudták a cifra képes lapokra irt sorok, melyekben csak jót irt magáról Mari, sőt még a Brassóból hazaérkezett falusiak elbeszélései sem. Pedig még azt is mondták, hogy Mari cipőben jár és kesztyűt hord az utcán.

Telt-múlt az idő, gyorsan repült el az emberek felett visszajöhetetlenül; sokat elsodort magával a semmiség mélyébe. Kendi Péter is elköltözött oda, hol „aludni fog s nem lesznek álmái“, oda, a hol „nem fáj semmi“. Koporsóját csak egy öszszeaszott, ránczos képű asszony kísérte zokogva, a temető-kertbe, fuldokolva hangoztatva: „Kendi Péter, Kendi Péter, nem jöve haza elsratni az, a kiért éltél, a kinek nevével szállt ki lelked roncsolt testedből. Pedig levelet küldöttem

neki, hogy te a halál fia vagy! A rektor úr irta meg . . . !“

A levél azonban visszajött. Brassóhoz közel van Oláhország. Mari már Oláhföldön lakott, a hir azt mondotta felőle, hogy úgy van öltözve, mint egy nagyságos asszony. Marinak nagyon jól megy. Ugy is kellett lenni, mert Kendi Péter sirján már vagy ötször zöldült ki a fü s még nem irt egyszer is levelet haza. Hanem mikor hatodszor nyitott a kökény a temető barázdájában, akkor irt s azt irta: várja szekér a vasutnál, mert haza jó . . . beteg, harmad magával jön.

Ugy lett . . . Milyen szomorú találkozás volt anya és leánya között! Az falusi szötteben; ez uri köntöshen. Azt a hosszu bánat viselte meg, ezt a léha, ledér élet tette hervadtá. Azt mondták, a kik látták Marit, hogy csak a csontváza a régi, szép, egészséges Marinak. Ugy lihegett, ha kiment a csürös kertbe, mint a vonat s úgy köhögött, hogy a szomszédba hallzott. Mindenki nyelvén csak az a szó forgott, hogy soha többé fel nem kel az ágyból, melybe anyja fektette le s ápolta gonddal, anyai odaadó szeretettel, mert az anyai szív mindig tud szeretni.

Egyszer aztán halottnak harangoztak a toronyban; az egész falu tudta, hogy Kendi Marira „fehért adtak“. Lehullott az őszi falevélel. Jól is járt, mert látszott rajta, hogy nincs élet benne. De mi lesz azzal a két gyermekkel, a kik közül a nagyobb alig három éves lehetett? Mi lesz velök? Hisz Kendi Péternének is koporsóban a fél lába; az bizonyos, hogy ő sem viszi soká. Ki tartja el a gyermekeket, a kiktől azt sem tudja senki, ki és mi volt az apjuk?

Szomoruan sirtak a harangok; a temetőről a gyászzeneket messzire elvitte az őszi haragos szél. A pap bucsuztatójára mindenki felszóval sirt. Hej rég nem volt ilyen sötéten gyászos temetés; talán soha sem ebben a hegy alatti faluban. Mert mikor az utolsó lapát földet a sirhalomra dobták, Kendi Péterné felsikoltott s halva rogyott le a dér perzselte selyem före. A harangozó alig ért le a toronyból, újra fel kellett, hogy mászzon a tölgyfa-lajtorjáján, hogy „kiszaggassa“ Kendi Péternét . . .

A két kis árva pedig a szomszédban a kályha mellé huzódva, hallgatta a harangok bús szavát. Beszédjét azoknak nem értették. Csak azt látták, hogy a ki rájuk néz, könnyel teszi. Egyebet ők semmit sem tudtak. Majd megtudnak mindent évek mulva . . .

Leányok, leányok, székely leányok! Kik a szép székely föld vadrózsái vagytok, kiket édes anyátok gonddal nevelt fel, ne vágyjatok Barassóba, Oláhországba. Nem vagytok ti melegházba való virágok. Ti csak úgy lesztok szépek és épek, ha a Hargita dere pirosra fújja orezátokat!

Ne menjetek oda, maradjatok itthon! Jobb itt a barna kenyér, mint ott a zsemle; a székelyszötte és csizma testetekre, láhatokra termett, uri szoknya, keztyű, cipő nem való nektek. Drága, igen-igen drága ez, erkölcs, erény, egészség, élet, becsület az ára.

Kendi Mari szomorú históriája legyen ti nektek székely leányok a „tilalomfa!“

ben egy fillér sem. De nemcsak pénze nincs, hanem az adósságok halmaza csakhamar elnyomja, munkakedvét kiöli, számos tagból álló családját a legnagyobb nyomorba taszítja és zöld ágra vergődni többé nem képes.

Oly súlyos és közvetlen bajok, hogy ezeken segíteni kellene. De hogyan, ha mi magunk is közönyösen vesszük majdnem elviselhetetlen állapotainkat?

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter székelyföldi utazásakor sokat ígért — így mondta a napokban Horváth János dr., az Országos Központi Hitelszövetkezet ipari szakosztályának főnöke városunkban. A miniszter be is akarja váltani és sok helyen már beváltotta ígéreteit. Azonban ezeket nagyon természetesen föltételhez köti, mert az ország pénze nem Csáki-szalmája és azt akárhogyan s pláne egyesekre elpazarolni nem lehet.

Az állam épügy, mint a magán ember teszi, pénzt csakis gyümölcsözőleg kell elhelyezze. Különbözik sem rendelkezik oly nagy összeg felett, hogy egyes iparosokat külön segítse.

Épen azért, hogy üzleti tüke nélkül kinlódó kisiparosainkat a szétzúllástól, végpusztulástól megmentse: törvényhozásilag lehetővé tette, hogy a szövetkezetek útján mindenki a legmesszebb terjedhető állami támogatásban részesülhessen.

Ez az egy feltétele van Hegedüs miniszternek s ez összes iparosaink boldogulhatásának.

A szövetkezés nehezen megy, mert a szövetkezeti eszmének igen sok a bevallott és még több a leplezett ellensége; olyan, a ki egyenesen nem vallja magát ellenségnek, de azért magánvagy mellékérdékből sokkal rosszabb a nyílt ellenségnél.

Ne hallgassunk az ilyenekre. Szövetkezzünk!

Ha mindnyájan egyért és egymindnyájunkért jelszóval székely atyafiságos szeretettel kezelt fogunk, a beállott új évben új napfény melege derül ránk, családunkra és magyar nemzetünkre. A k k o r, de csakis akkor igazán megnyílik előttünk a magyar államnak és czélra törvényileg biztosított pénzforrásra és Hegedüs miniszter s az összkormányának vármegyénk élén álló képviselője Hollaky főispánunk ismert meleg szeretettel támogatja majd törekvésünket.

Föl tehát, szövetkezzünk!

Magyar tanítók országos takaré- és hitelszövetkezete cím alatt Budapesten, a tanítók kaszinója helyiségében egy intézet alakult meg és működik jelenleg, mely első sorban a tanítók anyagi ügyeit istápolja. Pénz-betéteket fogad el 5 százalékos kamatoztatással és kölcsön pénzt ad évi 8 százalékos kamattal, két kezes jótállásával vagy ingatlanra és 5 év alatt törlesztendő részletekkel. Van ennek az intézetnek egy gazdasági osztálya is, mely háztartási és ruházati cikkekkel közvetít a piacnál, boltinál olcsóbb áron. Ma, midőn a szövetkezés, vagyis az egyítés, egy foglalkozású emberek egyesülése a jelszó, az ily mozgalom becülendő. A kölcsön pénz kamata évi 8 százaléknál mindenféle mellékkiadásokat is beleszámítva, többre nem megy és nem mehet az alapszabályok szerint. A mai viszonyok közt ennél olcsóbb pénzt az országban nem igen lehet kapni rövid határidővel. A hitelszövetkezet elnöke Berzeviczy Albert orsz. képviselő, volt közokt. államtitkár. Mi, lapunk irányánál fogva, mely a megyében a tanítóknak nemcsak hivatalos közlönye, de érdekeinek szószólója is, köteletségünknek véltük a tanítókat a tanítók emez intézetére figyelmessé tenni. Mert kétségkívül figyelemreméltó és üdvös dolog, midőn a tanítók önmagokról gondoskodni, tökélet gyűjteni s ekként közgazdasági javakat nemcsak fogyasztani, de termelni is igyekeznek.

Tisztviselők érdeke.

Az udvarhelyvármegyei községi és körjegyző kollegákhoz.

Tordátfalva, 1902. jan 8.

Ugy tudom, hogy a közigazgatás egyszerűsítése részben már életbelépett. Azonban sem ebből, sem az erre vonatkozó törvényjavaslatok képviselőházi tárgyalásából — noha előbbi tapasztaltam, utóbbi pedig a legnagyobb figyelemmel kísértem — semmi olyant nem láttam, a mi a községi és körjegyzők rengeteg munkáját kevesbítene.

Lehet, ennek az az oka, hogy én a javaslatot nem tudtam kellőképpen áttekinteni vagy megérteni. Éppen azért kérem a községi és körjegyző kollegákat, világosítsanak fel e lap útján, hogy miben szolgál az egyszerűsítés a mi könynyebbségünkre. — **Marossy Mózes**, körjegyző.

„Székelyudvarhelyi Tisztviselői-Kör” czímmel — mint jeleztük volt — múlt hó 22-én egy új egyesület alakult városunkban. Rég óhajtott vágya, rég mozgatott terve öltött alakot ezen kör létrejöttével a tisztviselők nagy részének. Egyesült erővel egymást támogatni, eszméket cserélni, vitatni, új és újabb gondolatok felvetése által az összejöveleket kedvessé, kellemessé tenni, az önképzés, önművelés nemes elvét igazi mértékben szolgálni, ezek azon dolgok, melyek irányadók voltak ezen kör megalakításánál. Tisztviselőink egy jó része eddig ha akadt, egy pár órai szabad ideje, melyet kellemes szórakozással, barátai körében vidám beszélgetéssel, vagy épen újságolvasással akart eltölteni, akarva nem akarva kénytelen volt vendéglőbe, kávéházba menni, hol aztán gyakran drágán fizette meg a jó időtöltést. Örömmel üdvözöljük ezen kört születésének hajnalán, mert látjuk teljesen érezzük ennek szükségességét, mely korántsem a társadalmi szét-huzásnak akar eszköze lenni, hanem épen az összetartásnak, együvé tartozásnak legjobb kifejezőjévé és ápolójává óhajtott szegődni. Három évre szóló kötelezvényét közel százan írták már alá s teljes reménységgel néz a jövő elé a választmány, miután a Konez Armin piactéri lakásán 3 tágas szobából álló helyiséget kifogadta s azt készen berendezve e hó 15-én a kör rendelkezésére is bocsátja; hol az ujonnan jelentkező tagok részére aláírási gyűjtő iv is lesz kitéve. Tagsági díj évi 12 K és az ujonnan belépő tagoknak 2 K beíratási díj. Az alapszabályok készen a közgyűlés által felfogadva vannak és minél előbb felterjesz- tetnek jóváhagyás végett illetékes helyre. Alkalmunk volt hallani többeknek azon kijelentését, hogy ha ezen kör központot alkalmas helyen rendezkedik be, rövid időn belépnek annak kebelébe. Virágozzék sokáig, legyen igazi kedves találkozója, otthona ez ujonnan alakított kör tisztviselőinknek.

Tanügy.

— **Székely-Udvarhely város népoktatás-ügye.** Szomorú és szánandó világot vet az a kérdés, melyet községi iskolánk tanítói nyújtottak be a városi képviselőtestülethez, a város népoktatás ügyének rendezése és a községi iskola felépítésének érdekében. Most látjuk tisztán, mily mulasztást követtünk el, ezen fontos ügynek ennyi ideig való halasztásával, tetlenül való nézésével. Hogy Székely-Udvarhelyen az 1868-ik népoktatási törvény szigorú rendelkezésének csak azok engedelmessékednek, a kik gyermekeik jól felfogott érdekében az iskolákba való felvételt ideje korán eszközlik, most már következtethetjük, hiszen látjuk, hogy az önkénytelen jelentkezőket is csak nagy nehezen tudják befogadni, felvenni községi iskolánkba. Valóban szegényfir futja el arcunkat, ha rátekinünk fényes szobákban elhelyezett 3, illetve 5 középiskolánkra, melyeknek fentartásához és elrendezéséhez a város óriási összeget áldozott és áldoz, hogy elemi és iparos-tanoncz iskolánkra a szó teljes értelmében semmi gondot nem fordítottunk. Gyöngé, mondhatni semmi alapra építettük fel ama hatalmas Colosseumokat, a középiskolákat, míg a város nagy zömének a szegény iparos és köznépek iskolájával senki sem törődött, annak érdekében csak annyit tettünk, hogy létesítettük és aztán mostoha gyermekként elöktük magunktól. De minden mulasztást pótolni, most már sürgősen pótolni kell, ezt parancsolja gyermekeink iránt érzett véghetetlen szeretetünk, erre nógat fajunk és nemzetünk iránt táplált ragaszkodásunk. Tiszta magyar lakosságú városunk

népoktatásügyének rendezése, míg első sorban egyeni és önérdék, másodsorban nemzeti és kulturpolitikailag kiszámíthatatlan fontosságú ügy. Meg van rá a pénz is, csak jó akarat és a képviselőtestületnek erős elhatározása kell s létesülhet az iskola. Ha csak egy rövidke pillantást vetünk ezen kérésre, melyben tanítóink városunk népoktatási állapotát a maga mizerábilis meztelen voltában bemutatják s elmondják az építésre vonatkozó nézetüket is, lehetetlen, hogy szívünk meg ne induljon ezen állapotokon s lehetetlen, hogy a képviselőtestület és a vezetőség teljes erejét ne vesse latba a városi iskola felépítésének érdekében. Érdeklődő figyelemmel kísérjük ezen iskola-ügyünket s annak minden mozzanatáról tájékoztatni fogjuk helybeli közönségünket, mert ez oly fontos ügy, melynél megoldásra váró dolgaink közt elsőbb és jelentékenyebb egy sincs, nem lehet.

Különbélék.

A székelység érdekében.

Magunk részéről is örömmel üdvözöltük a „Székely-Udvarhely” múlt évi 52. számú „Hitel-ügy” cz. rovatában Hollaky Arthur, vármegyénk főispánjának dicséretre nem szoruló akcióját, melyet a székely földhitel érdekében már eddig is kifejtett. A fáradhatatlan főispán buzgó működése máris igen szép sikerrel bíztat. A Magyar Földhitelintézet székely birtokosainkat az uszorasok karmai közül kiakarja szabadítani s módot nyújt arra, hogy az eddigi 6-16 százalékos kamatu kölcsönök 5 százalékos tüke és kamat együttes törlesztésével felcserélhetők legyenek. Vírrad a székelységnek, sőt egyik fontos és égető szükséglete, ezzel teljesedésbe jön. A Magyar Földhitelintézet kiküldöttei városunkba érkeztek s hosszabb időig itt lesznek, hogy a kölcsönök ügyeit elintézzék. vármegyénk főispánja elnökléte alatt tegnapi értekezlet volt, a melyen beható tanácskozás tárgyát képezte e rendkívül előnyös kölcsönök minél czélszerűbb eszközlése. A Földhitelintézet következő tartalmu leveleket intézte vármegyénk fő- és alispánjához:

Az erdélyi részekben, jelesen a Székelyföldön a jelzálogos kölcsönrel terhelt kis birtokosok helyzete ujabban még súlyosabbra válván, az ebből való kibontakozás előmozdításához a Magyar Földhitelintézet is a törvény és alapszabályai értelmében a rendelkezésére álló eszközökkel hozzájárulni kíván és e célból közvetlen kiküldöttei útján óhajtt tájékozást szerezni arról, vajjon nem lenne-e lehetséges az ottani kisbirtokosokat terhelő magas kamatozású kölcsönöket a Magyar Földhitelintézet részéről engedélyezendő olcsóbb kölcsönökre convertálni. — Intézetünk a Méltóságod által a jelzálogos kölcsönök mérvéről nyújtott felvilágosítás alapján, kész a hárommillió koronára tett hitelszükséglet erejéig, az intézet szabályainak megfelelő jelzálogos kölcsönöket engedélyezni a rendkívüli helyzet által indokolt következő külön feltételek alatt: — 1. A kölcsönök összege készpénzben teljes névértéknek megfelelő készpénzben fizettetik ki; 2. A kölcsön után a kölcsönvevő kamat- és tüke-törlesztés fejében mindössze 5¹/₁₀-ot tartozna fizetni 50 éven át, félévi utólagos részletekben; — 3. Abból a célból, hogy azok a kisbirtokosok, akiknek 2000 (kétezer) koronán aluli kölcsönre van szükségük, szintén convertálhassák tartozásukat, megengedtetik, hogy egyetemleges kötelezettséggel többen összeállva vehessenek fel 2000 koronás kölcsönt olyképp, hogy egy-egynek része legalább 400 koronát tegyen, mely összeg után a 2. pont értelmében összesen félévénként 10-10 kor. járadék fizetendő. — Küldötteinket Rédly Gyula nyug. uradalmi felügyelőt, szakbecsüsünket és dr Medveczky Antal ügyvédet megbiztuk, hogy a jelzálogokról a helyszínen, ugy a telekkönyv, mint a kataszter, továbbá a terhekre és az értékre vonatkozó adatokat beszerezzék, sőt a mennyiben a terheknek kölcsöneinkkel leendő convertálását a törvény és alapszabályaink értelmében keresztül vihetőnek találják, a kölcsönök engedélyezése iránt azonnal érdemleges javaslatokat is tegyenek és e célból a tkvi és kataszteri kivonatokat bemutatassák, hogy a felek ez okmányok beszerzésének, az utánjárás költségétől megkíméltessek s terhükre csak a bélyeg és a hivatalos költségek essenek. Ugyancsak megbizottunk teljesíteni a szabályszerűen kiállított kötelezvények bekebelezését is és pedig minden eljárási díj nélkül. — Ezek előrebocsátása után a kiküldötteinkre ruházott megbiztatás sikerének előre mozdítása és

tosítása végett bátrak vagyunk Méltóságodhoz azt a tiszteletteljes kérésünket intézni, hogy a bölcs vezetése alatt álló közegeket az ügy érdekében felhívni méltóztassék, hogy fentnevezett megbízottainkat feladatuk teljesítésében, jelesen a tkvi és kat. adatok megszerzését hathatósan támogatni s felvilágosításban részesíteni sziveskedjenek, mit annyival inkább bátrak vagyunk remélni, mert intézetünk nem anyagi szempontból, — melyet rendeltetése és szervezete kizár — hanem azoknál a magasabb tekinteteknél fogva, melyek a jelen esetben még fokozottabban jutnak érvényre, ajánlja fel közreműködését. — Midőn Méltóságodnak teendő becses intézkedéseiről őszinte hálánkat és köszönetünket kifejezni sietünk, egyúttal kérjük Méltóságodat, fogadja kitünő tiszteletünk nyilvánítását. — Budapest, 1902. január 8. — Kiváló tisztelettel: Magyar Földhitelintézet. **De-sowfy. Lukács.**

Ezen levél alapján s a kiküldöttek és városunk vezető embereinek részvételével megtartott értekezletből kifolyólag Damokos Andor dr alispánunk valamennyi főszolgabíróhoz, a polgármesterhez és valamennyi község előljáróságához felhívást, értesítést küldött. Ennek főbb pontjai a következők:

A 3. pont értelmében felvett kölcsön után az egyetemleges adós társaktól a részletek külön is elfogadhatók. A kölcsönkérő feleket sem mi becslési, eljárási költség, ügyvédi díj, bekebelezési díj nem terheli, csak kizárólag a bélyeg költségek, illetve készkiadások. A convertiók bélyeg és illetékmentesek. Kölcsönök az intézet alapszabályai szerint kizárólag csak földbirtokra és azok értékére adhatók, kétszeres biztosíték mellett, vagyis az intézet által elfogadható érték 50 százaléka erejéig. A hol tagosítás van folyamatban jogerős bírói ítélettel megvan állapítva, hogy kinek melyik parcella fog jutni és csupán a telekkönyvi foganatosítás van hátra, ottan nem a régi, hanem az új föld lesz becslés alá véve. Erdőségnél csupán a földérték (talaj) becsülte, a faérték nem. A z ötven évi idő eltelté előtt is, bármikor törleszthető a kölcsön, minden több költség és felmondás nélkül, — de csak 200 kor. részletekben; ennél kevesebb összegben nem. Az adós kezéhez kiadandó könyvecskében benn foglaltatik a törlesztési terv is, úgy hogy minden adós minden időben tudhatja, hogy tőke tartozásából mennyi törlesztetett. Az 5 százalékból 4 százalék kamat, 1 százalék tőketörlesztésre fordítatik. Fizetendő felvett részletekben, utólagosan. A kiküldött és fenn nevezett intézeti megbízottak, kik a felveendő kölcsönök ügyeinek lebonyolítása céljából mindaddig Sz.-Udvarhelyen fognak időzni, míg teendőiket lebonyolítják, megvannak bizva, hogy a jelzőgökről a helyszínen egy a telekkönyv, mint a kataszter, továbbá a terhekre és az értékre vonatkozó adatokat beszereznek, sőt a mennyiben a terhekre a Földhitelintézeti kölcsönökkel leendő konvertálás a törvény és alapszabályaik értelmében keresztülvihetőnek találják, a kölcsönök engedélyezése iránt azonnal érdemleges javaslatokat is tegyenek és e célból a telekkönyvi és kataszteri kivonatokat bemutassák, hogy a felek ez okmányok beszerzésének, valamint az utánjárásnak költségeitől megkíméltesse s terhükre, mint jelezte, csakis a bélyeg és a hivatalos költségek (készkiadások) essenek. Ugyancsak a megbízottak teljesítik a szabályszerűen kiállított kötelezvények bekebelezését is e pedig minden eljárási díj nélkül. Hogy pedig a kölcsönt felvenni óhajtó felek a Sz.-Udvarhelyre való utazás költségeitől is megkíméltesse, a beadandó kérésre felhasználandó nyomtatványt megfelelő számu példányban oly felhívással adom ki, hogy azt kívánatra a kölcsönért folyamodóknak díjtalanul adja ki. Mindennemű erre vonatkozó kérvények, beadványok, levelezések „dr Medveczky Antal ügyvéd urhoz Székely-Udvarhely, vármegyeház” címzendők. Mindezek után pedig ezen vármegyénkre és annak székely lakosságára oly kiváló fontossággal bíró és a Székelyföld megmentését célzó kezdeményezés sikerének előmozdítása végett felhívom, hogy az előadottakat az egyes községbeli birtokos, lelkész és tanító urakkal is egész terjedelmében közölve, ezen rendeletnek a kellő számban idezárt példányait a lehető legszélesebb körben ossza szét, annak tartalmát az érdeklődők mindenikevel részletesen ismertesse meg, a Földhitelintézet megbízottait feladatuk teljesítésében, jelesen a telekkönyvi és kataszteri adatok megszerzésében hathatósan támogassa s kellő felvilágosításban részesítse, annál is inkább, mert a Földhitelintézet nem anyagi szempontból, melyet rendeltetése és szervezete ki-

zár, hanem azoknál a magasabb tekinteteknél fogva, melyek vármegyénket illetőleg még fokozottabban jutnak érvényre, ajánlotta fel közreműködését.

A legmelegebben ajánljuk részünkről is gazdaközönségünknek, hogy a kínálkozó kedvező alkalmat siessenek felhasználni.

— **Mai számunkhoz helybeli és vármegyénkben levő előfizetőink részére a Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) kiadásában megjelenő „Remek-írók Képes Könyvtára” s még több kiváló mű jegyzékét mellékelük. Ajánljuk olvasóink figyelmébe azon megjegyzésünk kíséretében, hogy bármelyik mű a „Székely Udvarhely” kiadóhivatalánál (Betegh Pál könyvkereskedése) részletfizetésre is megkapható, megrendelhető.**

— **Nőegyleti közgyűlés.** Jótékony nőegyletünk módosított alapszabálya értelmében beszámoló évi rendes közgyűlését, a jövő vasárnap, azaz f. hó 19-én délután 3 órakor tartja a vármegyeház első emeleti kisebb tanácstermében, melyre az egyesület összes tagjait és az érdeklődő közönséget ez uton is tisztelettel meghívja Az elnökség.

— **Kinevezések.** A marosvásárhelyi kir. ítélőtábla elnöke Fröhlich Zsigmond helybeli lakos, végzett joghallgató és Florián János oklándi lakos, végzett joghallgatót a marosvásárhelyi kir. ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornoknak nevezte ki.

— **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter Császár László oklándi kir. járásbírói aljegyzőt az oklándi járásbírói mellett alkalmazott ügyész-ségi megbízott állandó helyettesének rendelte ki.

— **Igen élvezetesnek** ígérkezik a nőegylet e hó 15-iki (szerda) fillérestélye. A fáradságot nem ismerő rendezőnk: Lántzky Piroska és Heteyi Gabriella. A műsort igen előkelő szereplők töltik be. Lesz czimbabomjáték, monolog, ének és szavaltat s közben a szokásos zene. Melegen ajánljuk a közönség pártolásába.

— **Elismerés.** Az igazságügyi miniszter Miskolczi Károly helybeli ügyvédnek, a kir. járásbírói ügyész-ségi megbízottjának, ez utóbbi tiszteben kifejtett szorgalmas és ügybuzgó munkássága elismerése mellett, 100 korona tiszteletdíjat utalványozott.

— **Halálozás.** Lőrinczi József farczádi ev. ref. lelkész életének 41-ik évében e hó 6-án hirtelen elhunyt Farczádon. Temetése általános részvét mellett 8-án volt. Halálát felesége szül. Kiss Róza, gyermekei Ágnes, Sándor, Gyula, valamint édes apja, testvérei és sógorai gyászolják.

— **A polgári önképző** holnapi fillérestélyét Péter Rózsika, Szabó Irénke, Novák Béla és Kovács Mihály rendezik. Monológot adnak elő Holstein Regina és Galambos Károly, szavalnak Kun Karolina és Szabó Zoltán, Makaria József pedig énekel.

— **Gazdasági egyesületünk újra-alakulása.** Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesületnek f. hó 25-én d. e. 10 órakor a vármegyeház kis termében tartandó alakuló közgyűlésére, illetve e közgyűlést 9 órakor megelőző előértekezletére ez uton is felhívjuk az érdeklődők figyelmét. Felkérjük az elnökség megbízásából mindazokat, kikhez taggyűjtő iverk küldettek, hogy ez iverket az elnökséghez Sz.-Udvarhelyre ha aláíratlanul is visszaküldeni sziveskedjenek. Felkérjük a törvényhatósági bizottsági tag urakat, a lelkész, tanító, községi előljáró és jegyző urakat, hogy az előértekezletre megjelenjen s másokat is a megjelenésre buzdítani sziveskedjenek. 1—2

— **Városunk képviselőtestülete** holnap (hétfőn) közgyűlést tart.

— **Díjuok-bál.** Székely-Udvarhely város különböző hivatalaiban alkalmazott napidíjasok, felbátorítva a múlt évben rendezett táncmulatságuk sikerén, mint értesülünk f. év február hó 1-én, az iparos önképzőkör nagytermében bált rendeznek. A rendező-bizottság már megalakult s legközelebb ki fognak bocsátatni a meghívók is.

— **Vármegyénk közigazgatási bizottságának** havi rendes ülése Hollaky Arthur főispánunk elnöke alatt e hó 8-án, a tagok élénk érdeklődése mellett folyt le. Valóságos ünnepies színt adott főispánunk elnöki megnyitója, melyben igen szép szavakkal méltatta a nyugalomba vonuló Sándor Mózes kir. tanácsos, tanfelügyelő érdemeit s hasonló szellemben üdvözölte Balogh István kir. tanfelügyelőt első megjelenése alkalmából. Sándor Mózes emelkedett ezután szólásra. Halásan köszönte a bizottság s az egyházvezetők, tanügyi körök támogatását és ezek között különösen Jung-Cseke Lajos apát-főesperesnek nyújtotta az elismerés pálmáját, melyet viszonti elismerésével gazdagítva, az apát-főesperes az ősz-bajnokra

utalt. Majd Balogh új tanfelügyelő köszönte meg az előlegezett bizalmat és teljes lelkesedéssel, hazafias és vallásos tekintetből, valamint a tanítók hivatásáról öröndetes kijelentéseket tett — általános tetszés között. (Erre meg visszatérünk. Szerk.) Végül Sándor Mózes indítványára Lázár gróf főjegyzőnek, a ki a tanfelügyelőt helyettesítette és Poppov Péter tollnoknak, a ki fáradságot nem ismerő szorgalommal, önállóan intézte a sok munkát igényelt ügyeket — a bizottság elismerő köszönetet szavazott. Ennek rendén igen jól esett hallanunk vármegyénk főispánjának valóban kiün-tető elismerését, melylyel Poppov tollnok szakértelemmel párosult szorgalmáról nyilatkozott. Aligha tudomása van a közoktatásügyi miniszternek arról, hogy nálunk milyen derék segéd-tanfelművelő munkálkodik — tollnoki czímmel és fizetéssel. Különben eddig a kitüntetés nem késett volna. No, de a valódi érdem jutalmazást talál a közelismerésben. Az ülés kezdete előtt a most új-ravaszított fő- és szolgabírák esküt tettek az erdei kih. ügyekben leendő bíráskodásra vonatkozólag. Ezután pedig az egyes havi jelentéseket tudomásul vette a bizottság s megalakították az albizottságokat. A vármegyei utkaparók nyugdíj ügyében nyilatkozatot kíván a kereskedelemügyi miniszter, melyet újabb felirattal intéz el a bizottság. Tudomásul vették, hogy Parajd község terhére a fogyasztási és italadót 1340 koronában megállapították. Több magán és más ügy az előadók véleménye értelmében nyert elintézését.

— **Tartalékos tiszteknek és hadapródoknak** szükséges egyenruhákat és felszereléseket előírás szerint legújanyosabban és szolid kivitelben készít Falkenflug és Gottlieb egyenruházati és hadi felszerelési intézete Budapest, IV. Váci-utca 34., Klotild főhercegnő ő. es. és kir. fenségi palotájában. Árjegyzéket és egyéb felvilágosítást ingyen és bérmentve küld ezen elsőrangú és megbízható czég. 2—7

— **Értesítés.** Az iparosok előadását rendező bizottság az érdeklődő közönség tudomására hozza, hogy az ingyenes előadások sorozatát f. hó 12-én, vasárnap délután 2 órakor megkezdés s ápril hó 1-éig minden vasárnap megtartja. Az előadók a következő tételekről fognak értekezni: Fejes Aron: „Képek a magyar család élet múltjából”. Mihálovics Béla: „A görzör”. Molnár Károly: „A geologia köréből, tekintettel Udvarhely-megye felületéről”. Spaller József: „A tanoncznevelésről”. Tompa Árpád: „Udvarhely város czéhei és ipari állapotai a múltban”. Hargitta Nándor: „Az iparművészet köréből”. Gyerkes Mihály: „Az iparos család háztartása”. Hlaky Miklós: „A világitásról”. Gróf Lázár Adam: „A polgár jogai és kötelességei”. Dr Imreh Domokos: „Az első segélyről”. Tamás Albert: „A gazdasági élet alapfeltételei Udvarhelymegyében”. Ravasz Árpád: „Az olvasmányok szerepe az általános műveltség szempontjából”. Soó Gáspár: „A szabadipari rendszer és annak arányadatai”. Soly-mossy Endre: „Az üzleti megbízhatóságról”. Az előadások ezen sorrendjében előállható változásokot a helyi lapok útján a r. bizottság esetről-estére közölni fogja. Az előadások az Iparos Önképző-egylet nagytermében minden vasárnap délután 2 órakor fognak megtartatni. Székely-Udvarhely, 1902. jan. 10. A rendező bizottság.

— **Myilvános köszönet.** Következő sorokat vettük. Székely-Kereszturon a differitisz és a himlő oly mérvben lépett fel, hogy a hatóságoknak a legszigorubbant kellett fellépnie. Így nagyon sok család tiltatott be. A betiltottak között olyanok is vannak, kik még egyébkor is a legnagyobb nélkülözések között élnek, hát még most, mikor a család fő nem mehet kenyeret keresni. A járványbizottság emberbaráti kötelességének tekintette ezen nyomorgó, éhező családoknak gyors segélyt eszközölni, ebből kifolyólag mozgalom indult meg és Székely-Keresztur közönsége szives örömmel sietett segítségül jönni Adakoztak a következők: Az uri kötőke 20 koronát, a polgári kötőke 10 koronát, özv. Papp Jánosné gyűjtött 17 koronát, Demeter Domokos, Széll Géza, Ajvász Kristóf, Farkas Lázár, Balogh Róza, Baumgartner Károly, Jakabházy Samu, Lengyel Samu, Wagner Vilmos, Nagy F. Mózes, özv. Duka Jánosné, Jaeger F. József, Oláh Antal, Valtér Ferencz, Feldbakher Gusztó, Szentkóvics Miklós, Gáspár Ferencz, Gombos Samuné, Péter Ferencz, adtak 1—1 koronát, Koncz Ilyés 80 fillért, Czimmerman Károly, Jakab István 60—60 fillért. Összesen 69 koronát. Ezenkívül többen és pedig özv. Horváth Kánolyné és Benkő Mihályné ételnemével járultak a nyomor enyhítéséhez. Fogadják a nemesszivű adakozók a leghálásabb köszönetünket. A járványbizottság.

— **Lövöldöző tanító** czimvel mult számunkban közöltük, hogy Jakab József négyszer rálött Bradlné tanítónő szobájának ajtójára. Mint értesülünk a közoktatásügyi miniszter Jakabot Bihar-megyébe Sonkolyosra, majd Telegdre; Bradlné Hazelmayer Irmát pedig Hunyadmegyébe Kőrös-bányára helyezte át Magyar-Hermányból.

— **Fogorvos** Perl József e hó 13-án Székely-Udvarhelyre érkezik, hogy az ünnepek előtt megkezdett és be nem végzett rendeléseit tovább folytassa.

Törvényszék.

Egy „nemes család szerkesztő” stb. igaztalan vádaskodásának története.

„Pörös nemes családok” czim alatt a „Székely-Udvarhely” mult évi 30. számában a valóságban teljesen megfelelőleg közöltük volt, hogy Pálmay József ur, a nemes család szerkesztő stb 1280 korona előleget felvett kiadóhivatalunktól, hogy ezért Háromszék vármegye nemes családairól művet szerkeszt. Azt is megírtuk volt, hogy Pálmay József ur, mikor a felvett előleg segítségével a művet elkészítette, azt nem adta át kiadóhivatalunknak, mint jogos félnek, hanem eladta a sepsiszentgyörgyi Jókai-nyomdának. S midőn erről az előfizetőket és a nagyközönséget érdekeinek megóvása szempontjából nyilvánosan, a tényeknek és a való igazságnak megfelelőleg értesítettük: még Pálmay József ur állott az erdő felől s nagyaplombbal ebből lovagias ügyet akart csinálni. Azonban ez neki nem sikerülvén — tudva a való igazságot — nem átalotta lapunk kiadója ellen, sajtó útján elkövetett rágalmas czimen büntető följelentést tenni. Am az igazság csak igazság marad és lapunk kiadója a törvényes forumok egyhangulag fölmentették az igaztalan vádaskodás terhe alól.

A vízbefuló ember még egy szalmaszálhoz is kapkod, hogy életét megmenthesse. Ilyen szalmaszál lehetett ez a pör, mely különben is a következő végzésekből kiünik.

A vádtanács végzése:

Sz. 1853—901. bf.

Végzés.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék vádtanácsa, sajtó útján elkövetett rágalmas vétségével terhelt Betegh Pál elleni bűnügyet, Betegh Pál terheltnek a vizsgálóbíró 1901. évi szeptember 4-én 1678. bf. sz. a. hozott vizsgálatot elrendelő végzése ellen bejelentett és írásban is indokolt felfolyamodása folytán, a mai napon tartott ülésében vizsgálat alá véve, a következően végzett:

A vizsgálóbíró fenti sz. alatti vizsgálatot elrendelő végzése megváltoztatott és Pálmay József főmagánvádló vizsgálat elrendelése iránt elterjesztett indítványa — elutasított s köteleztetik ezen végzés jogerőre emelkedésétől számított 8 nap s különbeni végrehajtás terhe alatt Betegh Pálnak költsége fedezésére 14 koronát megfizetni.

Indokok:

Pálmay József azért, a miért a Székely-Udvarhelyt megjelenő „Székely-Udvarhely” czimű hetilap 1901. évi július 28-án megjelent 30. számának „Különfélék” rovatában „Pörös nemes családok” czimű közleményben Betegh Pál Pálmay József-re vonatkozóan azt állítja, hogy Pálmay Józseffel 1901. év márczius 17-én oly értelmű szerződésre lépett, hogy nevezett köteles lesz Háromszék vármegye nemes családairól az „Udvarhelyi nemes családok” czimű műhöz hasonló művet szerkeszteni s annak kéziratát 1901. május 1-éig átadni s jölehet ő (Betegh Pál) szerződési kötelezettségének eleget tett, Pálmay József az ő megkerülésével ezen műre vonatkozóan a Jókai-nyomdával újabb szerződésre lépett — a közlemény bevezető része szerint — azt a Jókai-nyomdának eladta.

Tekintettel arra, hogy ez az állítás valóság esetén alkalmas arra, hogy a miatt a bűnvádi eljárás megindítások, de még közmegegyezésnek tetszenék, a btk. 279. §-ában írt nyomtatvány útján elkövetett rágalmas vétségért Betegh Pál ellen a vizsgálat elrendelését kérte.

Kihallgatása rendén elismerte (Pálmay), hogy **Betegh Pál az említett mű kiadás jogát megvásárolta**; hogy **előlegképp 1280 korona körüli összeget vett át Betegh Páltól s hogy a mű kéziratát és rajzokat 1901. április 1-én, a mikor az egyezségükhöz képest át kellett volna adnia, nem adta át**;

hogy ezen műre vonatkozólag a Jókai-nyomdával oly egyezsége lépett, hogy a Jókai-nyomda

a művet kinyomatja, költségeit az előfizetési pénzekből levonja, a könyveket pedig mint tulajdonát neki átadja.

Tagadja, hogy a mű kiadás-jogát a Jókai-nyomdának eladta volna s azt állítja, hogy április 1-én azért nem adta át a művet és rajzokat, mert Betegh Pál akkor nem akart határozott nyilatkozatot adni arra nézve, hogy feltétlenül ragaszkodik a vállalathoz avagy nem, s hogy az egyezségük értelmében — attól visszaléphetett, a minnek egyéb következménye nem lehet, minthogy Betegh Pál megtartja az „Udvarhelyi nemes családok” czimű munkának összes jövedelmét.

Betegh Pál terhelt tagadta, hogy a fenti közleménye által rágalmaszást követett volna el, mert az abban foglaltak, tekintettel a panaszossal kötött egyezsége, a valónak megfelelnek.

Tekintettel arra, hogy ugy a panaszos, mint a terhelt által másolathoz becsatolt és teljesen megegyező „Egyezség” 3. pontja szerint a kérdéselt mű: „legalább is 1000 példányban Betegh Pál kiadó nyomdájába nyomtatattik;

4. pontja szerint ezen műnek ugy szerzői, mint kiadói joga, az ezekhez tartozó összes címekkel, mindaddig, míg e műre fordított összes kiadásai Betegh Pálnak és az ő részére fentartott részjövdelem teljes kiegyenlítését nem nyer — Betegh Pált illeti. Pálmay panaszos azt másra átruházni, kölcsönt, vagy más pénzt felvenni arra, a végelszámolás előtt nem jogosított;

6. pontja: **Betegh Pálnak adja meg egyedül a visszalépési jogot.**

A 8. pontja pedig: **Pálmay Józsefnek jogot az eladásra nem ad, csak annak a következményét állapítja meg, ha Pálmay kötelezettségének eleget nem tette, a mi nem menti fel a teljesítés kötelezettsége alól, mivel panaszos míg az igénybe vett előleget és Betegh Pálnak e műre vonatkozó egyéb kiadásait és részjövdelemét (egyezség 4. pontja) meg nem térítette, vele el nem számolt, e művel rendelkezni nem volt jogosított: a fenti közleménybe foglaltak rágalmaszást nem képezhetnek, annál kevésbé, mert terhelt az egyezsége való tekintettel, annak közlése és illetve nyilvánosságra hozásánál legalább is jóhiszeműen járt el.**

Miért is a panaszolt büntetendő cselekmény tényálladéka és így a bprtds. 105. §-ának kellékei hiányozván, magánvádló vizsgálat elrendelése iránti indítványával, a vizsgálóbíró vizsgálatot elrendelő végzése megváltoztatásával — el kellett utasítani.

Terheltnek a felfolyamodás írásba benyújtásával magánvádló költséget okozván, magánvádló annak megtérítésére a bprtds. 482. §. 2-ik bekezdése értelmében kötelezendő volt.

A kir. törvényszék vádtanácsának Székely-Udvarhelyt, 1901. október 10-én tartott ülésében.

Dr. Bodolla Gábor s. k., Gergely Ferencz s. k.,
a vádtanács elnöke. a vádtanács jegyzője.

A kir. tábla helybenhagyása:

Sz. 813/901. Bftő.

Ő Felsője a Király nevében!
A marosvásárhelyi királyi ítélőtábla nyomtatvány útján elkövetett rágalmaszást vétség miatt vádolt Betegh Pál ellen fogantatott bűnügyet, melyben a székelyudvarhelyi kir. törvényszék vádtanácsa 1901. évi október hó 10-én 1863/901. szám alatt végzést hozott, főmagánvádló Pálmay József felfolyamodása folytán 1901. évi november hó 21-én tartott zárt ülésében vizsgálat alá vévén a következően végzett:

A kir. ítélőtábla a felfolyamodás elutasítása mellett, az első bíróság végzését oly értelmezéssel, hogy azt a vizsgálatot a bűnv. prtds. 264. §. 1. pontja alapján megszüntető végzésnek tekinti, helyben hagyja.

(P. H.)

Taravszky Béla s. k., Phleps Ferencz s. k.,
elnök. előadó.

Szerkesztői üzenetek.

Több közleményünk térfény miatt maradt ki.

Hivatalos rész.

Körözések. Udvarhely vármegye alispánjától. 18113. és 18175—901. alisp. sz. Valamennyi község előljárási részét Körorzés végett értesitem, hogy eperjesi lakos Hortolányi Andor Homoród-Oklándtól Székely-Udvarhelyig jövet l igazolási és 3 kereskedelmi bizonyítványát; betái lakos Nagy Lajos pedig 2 drb lováról 600—901. községi és 074.464. tvh. sz. a. kiállított marhalevelét elvesztette. Sz.-Udvarhely, 1902. jan. 4. Dr Damokos alispán.

Sertésvész. Udvarhely vármegye alispánjától. 18176—901., 124—902. alisp. sz. Sz.-Udvarhely város polgármesterének és valamennyi közs. előljárási részét Körorzés végett értesitem, hogy a Béta és Bogárfalva községek sertésállományában szörványosan uralgott sertésvész megszűnt és az erre vonatkozó udvar-, illetve legelőzárlat feloldatott. Sz.-Udvarhely, 1902. jan. 4. Dr Damokos, alispán.

Eltévedt és felfogott állatok. Udvarhely vármegye alispánjától. 18436., 18177., 18337—901. alisp. sz. Valamennyi községi előljárási részét Körorzés végett értesitem, hogy bogárfalván 1 drb sötét piros kanca (hátsó jobb hiányzik) és 1 sötét szürke csikó (herélt, mindkét első körmen X van sütve) felfogatott. Továbbá mult év decz. 21 én (azaz vásárnapján) a székelyudvarhelyi barompiaczról 1 drb 5 éves, veres szőrű gönne (malacozó sertés), (egyik füle hátul, a másik elől hasított, Ű bélyeg van rásütve) eltévedt. Magyaros községben 1 fehér lud m. hó 20-án felfogatott. Különös ismertető jele: a farka fekete és mindkét lába felső uszóhártyája be van hasítva. Sz.-Udvarhely, 1902. jan. 2. Dr Damokos, alispán.

Udvarzárlat. Udvarhely vármegye alispánjától. Sz. 349—902. alisp. Udvarhely város polgármestere és valamennyi község előljárási részét Körorzés végett értesitem, hogy Bágy község lóállományában a rühkór szörványosan fellépvén, az udvarzárlat elrendeltem. Sz.-Udvarhely, 1902. évi jan hó 8. Dr Damokos, alispán.

Nyilt-tér.*

Udvarias gondolatok a hölgyekről.

Ha az ember, jobban mondva egy férfi ir valamit a hölgyekről, akkor — szem előtt tartva a francia étiquette legegyszerűbb szabályát — mártsa be tollát a szivárvány színeibe, írjon a rózsá levelére és hintse be az egészet a pillangó himes szárnyának porával! Ezt annyival inkább kell tenni a hölgyekkel szemben, mert le style c'est l'homme méme, megjegyezve, hogy l'homme nemesak annyit jelent mint ember, hanem ennél többet is, t. i. a férfi!

Sapientia pauca...

Székely-Udvarhely, 1902. január 11-én.

Ferencz Tivadar.

*Az e rovat alatt megjelent közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

Jó és olcsó asztali és csemegeborok Székely-Udvarhelyt Fernengel Gyulánál kaphatók.

Valódi bort venni akarók kérjenek árjegyzéket Székely Borkereskedéstől Sz.-Keresztur.

Kitünő minőségű friss tea-sütemény kapható naponta Ernst György czukraszataban Székely-Udvarhelyt.

Hirdetések.

50 darab „Székelyudvarhelyi = Zalogkölcson Intézeti” = részvény eladó, darabonként 100 forintért **Deesen, Binder Adolf** gyógyszerésznél. 1—2

1901. évi 699. sz.

Arverezési hirdetés.

A h.-karácsonyfalvi közbirtokosság erdejében a „B.” üzemosztály 10. osztágában kijelölt 900 drb tölgyfa, mely szakértőileg 416 m³ mü- és 178 m³ tűzifára becsültetett továbbá az ugyanodavaló unit. egyház erdejének 1. osztágában kijelölt 535 drb tölgyfa, mely szakértőileg 168 m³ mü- és 72 m³ tűzifára becsültetett, folyó év január 29-én d. e. 10 órán kezdve a község házában írásbeli zárt ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árveréseken elfognak adatni.

Kikiáltási ár 3894 korona, illetve 1391 korona, bánatpénz azoknak 10%-a. Utóajánlat figyelembe nem vétetik.

Az árverési feltételek és a részletes becsárak adatai a vargyasi m. kir. erdőgondnokságnál és az erdőbirtokosok község házában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Vargyas (Udvarhely vármegye), 1902. január 8.

GYÖRKE,
m. kir. főerdész.

Egy öreg ember titka.

Igaz történet az életből. — Elbeszéli: **Ifj. Szabó István, Pakozd.** (Utányomás tilos.)

Jó emberek!

Nincs a világon drágább kincs a jó egészségnél. Sajnos, a mikor aztán beteg az ember, nem leli meg a betegségére való orvosságot.

En is 6 évig betegeskedtem és mindenféle orvosságot hiába próbáltam. Végre egyszer csak olvasok egy újságban Fellernek Elsa Fluid-járól, melyet Stubicában készítenek. Na, gondoltam magamban kipróbálom ezt a szert is. Rendeltem próbára egy tuczatot és mondhatom nektek jó barátim: 6 évig nem tudtam járni a köszvénytől és a lábszagatásaim miatt és aludni se tudtam. Tíz napig kentem magamat Feller-féle Elsa Fluid-dal és olyan egészséges lettem, mint a makk. Minden szomszédom, sógorom és komám jött nézni, hogy milyen csodálatosan hat ez a szer, a mely segített rajtam.

Mindnyájan tudták, hogy rendeltem még az Elsa-Fluidból. Eljön hát hozzám Mihály szomszédom, a kinek forrósága van a fejében, hideg leli és keze, lába és a dereka fáj. Adok neki egy üveggel az Elsa Fluidból és három nap alatt meggyógyult. A Pista is eljött a malomból, hogy adjak neki az Elsa-Fluid csodaszerből, mert a felesége köhög és szurást, nyilalást érez az oldalában. Képzelték csak jó emberek, két nap múlva az Elsa-Fluid teljesen segített rajta.

Éppen Józsefnapkor jön a nagymajori kofa és meséli, hogy a gyermeke folyton hány, meg görcsöt érez a hasában és egyre sir, nem tudja szegény asszony mihez fogjon. Már összeszedett egy fél patikát és a vén asszonyok is mindent kipróbáltak már a gyereken, de hiába. Elolvastam hamar azt az utasítást, mely a Feller-féle Elsa-Fluid mellé van csomagolva és nézem nincs-e segítség a gyerek bajára s csakugyan van erre a bajra is: tíz csöpp az Elsa-Fluidból tejben, azután bekenni Elsa-Fluiddal a gyerek hasát és ez okvetlenül segít. Adok hát egy flakóval az asszonynak és mondom: No csak ne buslakodjék, leltem, a mi ebben a leírásban meg van írva, az

igazság, de ha használ a szer, két üveggel kell visszaadnia egy helyett. De azt megmondom, hogy ha igazi Feller-féle Elsa-Fluidot akar, akkor világosan és olvashatóan írja meg: **Feller V. Jenő** gyógyszerész, **Stubica templom-utca (Zágráb-megye).**

Olcso is ám ez a szer: 12 üveg 5 korona és a postát is a patika fizeti. A gyerek még aznap este meggyógyult és a kofa örömeben 20 üveg Elsa-Fluidot adott vissza 1 hét múlva.

A községben minden ember hallotta ezt az esetet és mindenki rendelt Elsa Fluidot.

Voltam a Jóska lakodalmán is a farsangban és örömmel telt benne, mikor hallottam, a mint az emberek meséltek a Feller-féle Elsa-Fluid-ról. Az egyiknek a gyermekét meggyógyította a forró reszketegségtől, a másikat a gajandféregtől; hasmenés ellen; fogfájás ellen; viszketeg, sémör, orbáncz, sebek, görcsök, gyomor-fájás, rossz emésztés, hányinger, májbaj, szédülés, sapka, váltóláz és gyöngeség idegesség stb. ellen használt nekik kitűnően az Elsa-Fluid. Az egyik vért hányt, neki is segített, egy öreg szomszéd majd hogy el nem vesztette a szemvilágát és most olyan jól lát, mint egy gyerek. Ezek szerint hát mindenre jó szer volt a Feller-féle Elsa-Fluid. Még az ökröknek és a disznóknak is használt; mert mikor nem kellett nekik a takarmány, a gazdák beadtak nekik Elsa-Fluidot és mindjárt

ettek.

Mondhatom, jó emberek, ez az egyetlen orvosság, mely mindennek használ és mindenféle betegséget meggyógyít. — Hogy valódit kapjatok, irjatok pontosan ezen címre:

Feller V. Jenő gyógyszerész,

Stubica templom-utca (Zágráb-megye).

Kívánom, hogy mindenkinek, a ki rendel, olyan jól szolgáljon mint nekem.

Az Isten áldjon meg beauneteket.

Törv. védve.

Védjegy.

A valódi Feller-féle Elsa-Fluid az egészségügyi hatóság által meg van vizsgálva és jóváhagyva. A berlini, római, londoni, párisi és nizzai kiállításokon aranyéremmel tüntették ki. Csak akkor valódi, ha minden üveg az „Elsa” védjeggyel van ellátva.

Nemcsak betegek, hanem egészségesek is rendelik, mert az idegek erősítésére, az arcbőr üdítésére és szépítésére, a fej mosására, korpa és hajhullás ellen és ezenkívül mint kitűnő szobailatol is használják.

Egy tuczat (12 üveg) postán szállítva 5 kor., 24 üveg 8.60 kor., 36 üveg 12 kor. 40 f. 48 üveg 16 kor. bérmentve, utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után. — A ki másodszer rendel, minden 12 üveghez

1 üveget ingyen kap.

Mindenkinek szívesen megírom, hogy 20 évig béna voltam, csak Feller-féle „ELSA-FLUID” mentett meg. Igly ír Stácz Mihályné, B.-Szarvas.

Postán, vagy a pénz előzetes beküldése után bérmentve küldi az egyedüli készítő:

FELLER V. JENŐ

gyógyszerész Stubica templom-utca (Zágráb-megye.)

Főraktárak Budapesten:

Török József gyógyszerészében, VI., Király-utca 12. Dr. Egger-féle „Nador” gyógyszerészében, Váci-körút 17. Zoltán Béla gyógyszerészében, V., Nagyköröna-utca 23.

Ki egészségét szereti, rendelje csak a Feller-féle

„ELSA-FLUID” csodaszert.

Juhász István Duna-Földvár.

1244. sz. folyó 1901. v. h.

Árverési hirdetmény.

A sz.-udvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. járásbíróságnak V. 981—5. 1901. polg. számu végzése által bécsi Steiner és Reeh cégnek képviselve dr. Gusztáv Reeh ügyvéd által, sz.-udvarhelyi Berkecz Lajos ellen 125 K 20 fillér tőke s járuléka iránti ügyben, alperesnél Sz.-Udvarhely községben összesen 1069 K 2 fillérre becsült következő javai u. m.: harmincz drb pléh kanna, huszonegy drb kávé masina, tizenkét drb petroleum kanna 5 literes, tizenhárom drb petroleum kanna 1 literes, tizenöt drb 1/2 literes és még 6-tól 65 tétel alatti ingók Sz.-Udvarhelyen alperes Berkecz Lajos üzlete helyiségében 1902. január hó 15-én délelőtt

9 órakor nyilvános árverésen el fognak adni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendők, esetleg a becsáron alul is a többet ígérőknek el fognak adni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíteni vélnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverezés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulirt végrehajtóhoz nyújtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól. Sz.-Udvarhelyt, 1901. december hó 15-én.

BIRÓ SÁNDOR s. k., kir. végrehajtó.

Sz. 675.—1901. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881 évi LX t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelykeresztúri kir. járásbíróság 1901. évi V. 386/1. számu végzése következtében dr. Schuster Frigyes segesvári ügyvéd által képviselt Lingner András segesvári cég javára özv. Elekes Károlyné szederjesi birtokos ellen 538 K 25 f s jár. erejéig 1901. évi nov. hó 12-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján le és felül foglalt és 6333 koronára becsült következő ingóságok u. m.: 12 ökör, gazdasági eszközök, török buza, széna, szalma és szának nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a székelykeresztúri kir. járásbíróság 1901. évi V. 386/2. számu végzése folytán 538 korona 25 fillér tőkekövetelés, ennek 1901. évi nov. hó 1. napjától járó 6 százalékos kamatai, 1/3 százalékos válto-díj és eddig összesen 42 korona 20 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Szederjes községben alperes udvarában leendő eszközözlésére 1902. évi január hó 25-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Székely-Keresztúrt, 1902. január hó 6. napján.

SZALONTAI ALBERT, kir. bírósági végrehajtó.

6105|1901. tkvi.

Hirdetmény.

Homoród-Recsenyéd község általános határozatossága és közhelyek arányosítása folytán szükségessé vált és az 1892. XXIX. t.-cz. 2. §. 1. b) pontjában említett telekkönyvi átalakítási ügyben az eljárás befejeztetvén, ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1) hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cz. 15., 17. §§-ai alapján, ideértve e §§-oknak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5., 6. §§-aiban és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891. XVI. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják — e végből törlési keresetüket 6 (hat) hónap alatt, vagyis 1902. július 15. napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset, annak a harmadik személynek, ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2) hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cz. 16., 18. §-ainak eseteiben, ideértve ez utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5., 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívánnak, irásbeli ellenmondásukat 6 (hat) hónap alatt, vagyis az 1902. évi július hó 15. napjáig bezárólag a tkvi hatóságához nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellenmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog,

3) hogy mindazok, kik az 1. és 2. pontban körülirt eseteken kívül az eljárás és az annak folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik — ideértve azokat is, kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólamlásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz 6 (hat) hónap alatt, vagyis az 1902. év július hó 15. napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. Járásbiróság, mint tkvi hatóság.
Oklánd, 1901. december 30-án.

KONCZ KÁROLY,
kir. albiró.

1-3

BETECH PÁL
könyv-, papir-, író- és rajzszerek kereskedése.

Állandó nagy raktár:

Könyvnyomtató és könyvkötő ü z l e t.

Könyv- és njságkiadó vállalat.

„Székely-Udvarhely” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Nagy-Kükküllő” kiadóhivatala Székely-Udva helyt. Kossuth-u.

Egyházi, Községi, Ügyvédi, Tanügyi, Körjegyzői, Szolgabirói.

Végrehajtói s más hivatalos és magánügyi nyomtatványokból, iskolai és irodai felszerelések-ből.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és lelkiismeretes kiszolgálással teljesít.

Építések, építkezéseket és tervezéseket, valamint költségelírányzatokat teljesen szakszerűen és a kor igényeinek megfelelően a legkényesebb izlésnek is megfelelően köz- és magánépületeket teljes berendezéssel elvállal. 38-52

Vidéki megbízások is a leggyorsabban teljesíttetnek.

Egyszerű levélbeni megkeresésekre azonnali kimerítő tájékozási adatok.

Szolid és felelősség melletti munka.

Vladár Ferencz

építő vállalkozó Székely-Udvarhelyt, Szombatfalvi-utca, saját házában.

Jutányos árak

Templo javításokat, ollártervezeteket s minden eszakmába vágó dolgokat pontosan elkészít

Épület- és bútorasztalos.

Van szerencsém értesítienia nagyérdemű közönségét, hogy mindennemű az asztalos iparba vágó munkálatokat elvállalok, így jutányos áron és szolid kivitelben készítek szoba- és konyha-berendezéseket, gazdasági felszereléseket, épületek padolását, ajtók és ablakokkal való felszerelését, különösen ajánlom remek művü íróasztalaimat, könyv- és irományállványaimat.

Községi jegyzői és birói irodák teljes berendezését.

Jutányos árak, izléses munka!

Székely-Udvarhelyt, Szombatfalvi-utca. (Saját házában.)

36-52

BIRÓ FERENCZ.

„SINGER” varrógépek

legnagyobb választékban

Tibád Ignác

fűszerkereskedésében Székely-Udvarhelyt (Alsó-piaczter) kaphatók részletfizetésre is — Nagy raktár finomított varró gépolajból, géptűkből, olajozókból és a géphez szükséges összes kellékekből

6110/1901. tkvi

Hirdetmény.

Ábrahámfalva község általános határtagositása következtében szükségessé vált és az 1892. XXIX. t.-cz. 2. §. 1. b) pontjában említett telekkönyvi átalakítási eljárás befejeztetvén, ez azzal a felszólítással tétetik közzé;

1) hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t.-cz. 15., 17. §§-ai alapján ideértve e §§-oknak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5., 6. §§ aiban és az 1891. XXIX. t.-cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891. XVII. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések — vagy az 1886. XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteket 6 (hat) hónap alatt, vagyis 1902. évi július hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvankönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2) hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cz. 16., 18. §-ainak eseteiben, ideértve ez utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5., 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tenyleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellenmondással elui kívánnak, írásbeli ellenmondásaikat 6 (hat) hónap alatt, vagyis 1902. évi július hó 15-ig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellenmondásaik többé figyelembe vétetni nem fog;

3) hogy mindazok, kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvankönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, ide érve azokat is, kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólításukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz 6 (hat) hónap alatt, vagyis az 1902. évi július hó 15-ig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvankönyvi jogokat szerzett har-

dik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. Járásbiróság, mint tkvi hatóság.
Oklánd, 1901. december 30.

KONCZ KÁROLY,
kir. albiró.

BARTHA ANDRÁS

ozipésmester Székely-Udvarhelyt, Kossuth-u. 21.

→ (Zalógház mellett.) ←

Ajánlja a n. é. közönség szives figyelmébe a **Kossuth-u. 21. sz.** (Zalógház mellett) egész ujjonnan berendezett **férfi- és női készcipő-raktárát** és üzlethelyiségét.

A legfinomabb anyagból a legkényesebb izlésnek is megfelelően készít kellő gyorsasággal, tartóssággal, pontossággal, **jutányos árak mellett** férfi-, női- és gyermekekzipőket. Sokoldalú tapasztalataira támaszkodva, a n. é. közönség bizalmát és megrendeléseit kéri.

39-52

A Richter-féle LINIMENTUM CAPS. COMP. Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszere, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghúléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. árban a leggyorsabban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa, cépsz. és kir. udvari szolgáltatók. Budapest.

Raktár: Nagysolymosi Koncz Armin gyógyszer-tára Székely-Udvarhelyt. 7-28

A „székely emberhez” Székely-Udvarhelyt.

Tibád Ignác

fűszerkereskedése Székely-Udvarhelyt (Alsó-piaczter).

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a helyi piacon egy a mai kor igényeinek megfelelő **fűszerkereskedést** nyitottam. — Jól berendezett raktáromra felhivom a n. é. közönség becses figyelmét. A fűszer-szakmába vágó összes czikkeken u. m.: a legfinomabb czukor, kávé, orosz- és karaván-theák, szebeni szalámi, amerikai kétszer finomított köolaj. Asztalosok részére a szükséges összes festék, lenolaj-kenczék és mindennemű ecetek stb. — A világhírű aradi lisztek minden számban.

A tenti czikkeket a legolcsóbb napi árak szerint árusítom.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok kitünő tisztelettel:

Tibád Ignác.

4-12

Kitünő minőségű áru a jelszavam.

BERKECZY LAJOS

ÉPÜLET- ÉS DISZMŰBÁDOCOS

ajánlja minden e szakmába vágó munkáit, u. m.: toronyfedés, házfedés, ócska fedelek javítását utólagos fizetéssel is. Készletben minden bádógos munkák, fürdő kádak, bázi cikkek, konyhaeszközök és kertészeti cikkek. — Vidéki megrendelések pontosan teljesítenek.

Az üzlet 15 évi fennállása a megrendelések és kiszolgálatok kifogástalanságáról és szolidaritásáról tanuskodik. Minél számosabb megbízást kér 24—38 tisztelettel:

BERKECZY LAJOS bádógos mester,
Székely-Udvarhelyt.

PAPP ISTVÁN SZABÓ-ÜZLETE

SZEKELY-UDVARHELYT. 5—5 (Alsó-piaczterén.)

Ajánlja a legújabb követelmények szerint berendezett

szabó- és szabászati üzletét.

Mindenemű uri öltönyök mérték szerint, izléssel, divat szerint legpontosabban készítettek.

Legmodernebb minták.

„KEGYELET”

disztemetkezési intézet

Székely-Udvarhelyt, a Fötéren,

Barcsay Károly

divatüzletével egybekötve.

Temetkezéseket úgy helyben, mint vidéken legpontosabban, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig eszközöl.

Templomok, kápolnák és termek, sőt egész udvarok gyászboncolását is elvállalja. Hullákat exhumáltat s bárbonnan elszállítat. Raktárt tart fa- és érczkoporsók, szemfedelek-, párnák-, szalagok- és egyéb gyászkelekek, mindig nagy választékot. Új gyászkecsik fényes felszerelésekkel, testőrök s az összes temetési személyzet ruházata teljesen magyar. Fölve: olcsó és pontos kiszolgálás. 2—52

Jakabovszky József

czipésmester

Székely-Udvarhelyt (Alsó-piaczter.)

Készít mindenféle **térfü-, női- és gyermek-czipőket** a legjobb minőségű anyagból. Javításokat gyorsan és pontosan teljesít. 2—4

A főpiacztéren kiadó olcsó lakások!

Egy három szobás és nagy konyhás szép világos lakás a szükséges mellékkeliségekkel, udvaron az emeleten kiadó évi 240 forintért.

Egy kis és egy nagyobb szobából álló lakás az emeleten kiadó 110 forintért.

Egy ugyanilyen a földszinten kiadó évi 100 forintért. E két kisebb lakás csak magánosoknak, vagy gyermektelen családoknak kiadó. — A nagy-utcai lakás kiadott.

A lakások azonnal is elfoglalhatók.

A három szobás lakás megnagyobbítható egy vagy két szobával is.

Egy három m. magas földszintes-szobás, külön épült konyhával, pinczéssel, önálló nagy udvarral, mindenféle mellékkeliségekkel, gazdasági épületekkel, nagy csűr, kettős pajta, szekerszín nyitott és zárt, circa 2000 □-öles, veteményesnek alkalmas kerttel, külön dróttal bekerítve, a tábort-utczában kiadó és azonnal át is vehető.

Vidékről beköltözni akaró gazdálkodónak vagy konyha-kertészettel foglalkozónak igen alkalmas. Évi bére 240 frt.

Esetleg eladó készpénzért is. Ára 3000 korona. — Értekezhetni:

Koncz Armin tulajdonosa, a gyógyszerár melletti irodájában bármikor.

Az 1895. évi cariói s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel és aranyéremmel kitüntetve.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer a

biztos és kiváló gyors hatású

REUMA-SZESZ

köszvény, esuz, reuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, amennyiben gyakran még a legidősebb köszvény és csúzfájdalmakat is már néhányszori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb 2 korona 40 fillér.

Szegfü crême szegfü, májfoltt, mitesser s az arc- és kézbőr mindennemű tisztáltsági ellen. Főiri körökben is előszeretettel használva. Ára 1 korona.

Szegfü powder a tein-ek üdeséget s finomságot kölcsönöz. — Fehér, rózsaszín s crême színben. Egy doboz 1 korona.

Szegfü logpor a fogak s foghús épségben tartására a szájat dezinficziálja, a fogaknak vakító fényt kölcsönöz. Egy doboz 80 fillér, fogkefe 1 korona.

Szegfü szappan a legfinomabb tolelt szappan, kiváló kellemes illattal. Egy darab 80 fillér.

Haj-elixir a haj hullás, kopaszodás, fejkorpa s hajkikopás biztos megállítására szolgál. Egy üveg 3 korona.

Tokaji china-vasbor legkitűnőbb minőségű saját termésű hegyaljai borból készítve. Kitűnő és biztos hatású szer vérszegénység, sápkór s idegesség ellen. Gyermeknek kellemes ízénél fogva igen szívesen veszik be. Fél literes üveg 5 korona, 1 liter 9 korona.

Tourista olaj az egyedüli biztos szer tyukszem, szemölcs és bőrvastagodás gyökeres kigyógyítására. — Egy üveg ára 70 fillér.

Gyomorbor legkitűnőbb minőségű tokaji asszu ürmösből készítve. Biztos hatású a már legrégebbi gyomorbetegségek gyógyítására. Étvágytalanság, székrekedés, görcsök s gyomorsűtés egyedüli biztos óvszere. Egy üveg ára 3 korona.

Elérhető csaknem az egész gyógyszerárakban.

Postán utárvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA
gyógyszerész, Sátoraljaújhely.

10—10

Főraktárak Budapestben. Tóth József gyógyszerárán, Király-u. 12. és az Egger-féle „Nádor gyógyszerár”-ban Váci-körut 17.
Helybeli raktár. Solymosy János gyógyszerárán (Kossuth-utca) és Lengyel Samu gyógyszerésznél Székely-Keresztur.

Mindenki „DIADAL” pezsgőt igyék!

B

Grünwald Albert
butorkereskedő
Brassó.
Kapu-u. 47—49.
Legnagyobb
butorraktár
a Reinhart Fülöp
aradi butorgyáros
hírneves
készítményei
gyári árakon.

U

30 hálószoba
30 ebédlő
50 szalon és
több uriszoba
barock,
renaissance,
secessió és
önémet stílusban
állandóan
raktáron van-
nak.

T

Nagy választék szalon-és futó szőnyegekben.
Párisi, berlini, brüsseli stb. selyem, peluche szőve-tekben.

O

Kezeskedik kitűnő minőségű, rendkívüli olcsó árak mellett.
Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltenek.

R

36—52